

Основною формою навчального процесу є лекція. Вона визначає зміст та загальну спрямованість всіх інших форм навчальних занять. У лекціях розкриваються найбільш складні та важливі проблеми курсу «Історія науки і техніки». Специфіка лекцій з історії науки і техніки полягає в доцільності широкого використання презентацій, що дає змогу подати навчальний матеріал в більш доступній та ілюстративній формі.

Мета практичних занять – поглиблення та закріплення знань, отриманих на лекціях та при самостійному вивченні окремих тем курсу. Питання на практичних заняттях розглядаються як в традиційній формі, так і з використанням активних методів навчання: дискусій, бесід, «круглих столів» тощо. З метою здійснення контролю знань можуть проводитись як традиційні опитування, так і тестові завдання, брейн-ринги, інші форми групового контролю знань.

Основними формами контролю знань студентів при вивченні курсу є: оцінки на практичних заняттях, за усні відповіді, письмові контрольні роботи, тематичні доповіді, а також модульні тести та залік.

Специфіка навчального процесу дає змогу в процесі вивчення історії науки і техніки широко використовувати технічні засоби навчання, здійснювати перегляд наукових фільмів, проводити презентації, використовувати інтерактивні елементи в модульних тестах тощо.

Т. В. Количева

РОЗВИТОК ЕМПАТІЇ У СТУДЕНТІВ У РАМКАХ ЦИКЛУ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Поряд з реалізацією професійної підготовки та сфери ділового спілкування важливою частиною формування особистості студента є впровадження такої якості, як емпатія. Будь-яка професійна діяльність особистості стає ще більш успішною при наявності емпатії. Особливо на етапі студентства міжособистісні відносини багато в чому визначають соціальні установки особистості, формують параметри, за якими молода особа визнається іншими спроможною адекватно втілювати у своїй поведінці соціально значущі ролі та відчувати емоційний стан іншого, наблизитись до його внутрішнього світу.

Емпатія як психологічна характеристика особистості включає в себе такі канали, як когнітивний, інтуїтивний та емоційний. При цьому завданням викладача є сприйняття розвитку гармонійного співвідношення усіх складових частин. В рамках циклу гуманітарних дисциплін викладач має можливість, окрім надання безпосередньо практичної інформації, що стосується емпатії як особистісної характеристики, донести до студентів на конкретних прикладах сутність інтуїтивного та емоційного боків емпатії, не втрачаючи логіку та причинно-наслідкові зв'язки конкретного предмета. Для цього використовуються засоби тестування і обговорення результатів

тренінгових вправ з подальшим аналізом розвитку втілення у запропонованій викладачем ситуації, обговорення різного роду сюжетів у рамках конкретної дисципліни.

Як правило, у студентів технічного спрямування компоненти емпатії перебувають на середньому рівні розвитку. Постає необхідність врахувати психологічні умови фахової підготовки за відповідним напрямком. Доцільно розвивати рівень емпатійності за допомогою проведення паралелі між раціонально-технічними та психологічними процесами.

Таким чином, умовами розвитку особистісних якостей майбутнього спеціаліста є діалогізація освітнього процесу та моделювання навчально-професійних ситуацій як на рівні теоретичної підготовки, так і на рівні потребо-емоційної сфери конкретної особистості.

О. В. Корольова

БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС ЯК НОВІ МОЖЛИВОСТІ У ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ

Українська система вищої освіти зазнала суттєвих змін після того, як наша країна увійшла до числа країн, що беруть участь у Болонському процесі.

Офіційним початком існування болонської системи навчання вважається дата 19 липня 1999 р., коли представниками з 29 країн була підписана Болонська декларація. Сьогодні перехід на Болонську систему схвалили 47 країн, ставши учасниками процесу.

Болонська система освіти ставить собі за мету привести вищу освіту до єдиних стандартів, створити загальний освітній простір. Очевидно, що ізольовані освітні системи завжди ставали перепоною для студентів і випускників вишів, для розвитку науки в європейському регіоні.

Основні завдання Болонського процесу

1 Введення системи порівнянних дипломів, щоб всі випускники країн-учасниць мали рівні умови при працевлаштуванні.

2 Створення дворівневої системи вищої освіти. Перший рівень – це 3-4 роки навчання, в результаті якого студент отримує диплом про загальну вищу освіту та ступінь бакалавра. Другий рівень (не обов'язково) – протягом 1-2 років студент вивчає певну спеціалізацію, в результаті отримує ступінь магістра. Вибір того, що краще: бакалавр або магістр – залишається за студентом. Болонська система освіти визначила ступені з урахуванням потреб ринку праці. У студента є вибір – приступити до роботи вже через 4 роки або продовжити навчання і зайнятися науковою і дослідницькою діяльністю.

3 Введення у вишах універсальних «одиниць виміру» освіти, загальнозрозумілої системи переведення і накопичення кредитів (ECTS). Болонська система оцінювання нараховує бали протягом всієї освітньої